

İSLAMİ EDEP VE ALLAH'A YÖNELİŞ

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem, ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi aleyhi ve selleme ennehû kâl:

a. Namazda Abdestin Bozulması

إِذَا قَاءَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ أَوْ قَلَسَ أَوْ رَعَفَ
فَلْيُنْصِرْ فَلْيَتَوَضَّأْ ثُمَّ لِيَبْنِ عَلَى مَا مَضَى مِنْ
صَلَاتِهِ مَا لَمْ يَتَكَلَّمْ

İzâ kâe ehadüküm fî salâtihi...

Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salavât.

Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salavât.

Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salavât.

Derse başlamadan hatırlatayım size. Baş sıkılan, daralan, her ne gibi hadise olursa, salavât-ı şerîfe'ye çok devam etsin. Salavât-ı şerîfe'ye çok devam etsin. Her müşkülü hallolur Allah'ın izniyle.

Sizden biriniz namazda kay ederse, istifra...

Ev kalese ev ra'afe fe'l-yensarif fe'l-yetevadda' sümme'l-yebni 'alâ mâ madâ min salâtihi mâ lem yetekellem. Böyle bir hâl vukuunda, gerek burun kanaması vesaire gibi hallerde namazda olduğu halde namaz bozulmaz. Çıkar abdestini tamamlar, tekrarlar abdestini. Konuşmamak şartıyla abdestini tekrarlar, gelir. Mesela iki rekât kıldıysa, iki rekât daha kılarakdan namazı sağlama alır. Yalnız konuşmamak şartıyla.

b. Selam ve Karşılama

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ: مَرْحَبًا بِكَ قَالَتِ
الْمَلَائِكَةُ: مَرْحَبًا بِكَ وَإِذَا قَالَ لِأَخِيهِ: لَا مَرْحَبًا
بِكَ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ: لَا مَرْحَبًا بِكَ إِنَّ الْعَبْدَ
لَيَقْطُبُ فِي وَجْهِ أَخِيهِ فَتَلْعَنُهُ الْمَلَائِكَةُ

İzâ kâle'r-racülü li-ehîhi'l-müslim merhaben bi-ke kâleti'l-melâiketü merhaben bi-ke.

Müslümanlar, Müslüman kardeş, diğer bir Müslüman kardeşine “Merhaba” dedi. Karşılaştık da karşılaştığımız zaman da âdetimiz vechile *es-selamu aleyküm* deriz, yahut selamdan sonra merhaba deriz. Böyle bir insan kardeşine iltifat olması hasebiyle *merhaben bi-ke* dese.

Kâleti'l-melâiketü: Merhaben bi-ke. Buna cevaben melekler de ona derler ki: “Sana da merhaba olsun.”

Ve izâ kâle li-ehîhi lâ merhaben bi-ke. Darılmış, “Sana merhaba demem” diyor.

Öyleyse, *kâleti'l-melâiketü lâ merhaben bi-ke.* Melekler de diyorlar ki “Sana da merhaba yok öyleyse.”

İnne'l-'abde le-yaktübü fî vechi ahîhi. Her bir mümin, hangi mümin olursa olsun Müslüman kardeşinin yüzüne abûs bir vecihle, surat askınlığıyla bakarsa, kardeşini yüzüne bakarken suratı asık olarak bakarsa.

Fe-tel'anühü'l-melâiketü. Melekler o adama lanet eder.

İslâmiyet'te kardeşlik bahsi çok geniş ve uzundur. Çok da tatlıdır. Âhiretteki yüksek makamlara nâiliyetimiz de bu kardeşler ile olan muhabbetlerden dolayı Cenâb-ı Hak dereceler ihsan edecektir. Hem o dereceler ki o dereceler başka ibadetlerle ele geçirilmez. Başka ibadetlerle ele geçirilemeyecek olan dereceleri Cenâb-ı Hak Müslüman kardeşlerin birbirine olan iltifatından, sevgisinden, muhabbetinden nâşi bunlara ihsan eder.

“Benim kullarım, Müslüman kullarım birbirleriyle sevişiyorlar, iltifat ediyorlar, ikram ediyorlar, ikramda bulunuyorlar” diyerekten Cenâb-ı Hak bunlara böyle ikram ettiği gibi birbirinin yüzüne de abûs vehicle... Suratı asmış böyle. Memnuniyetsizlik izhar ederekten öyle bakıyorlar.

Buna da, *fe-tel'anühü'l-melâiketü*. Böyle olan insan meleklerin lanetine müstahak olur diyor. Yani siz sakın böyle kardeşlerinizin yüzüne asık bir suratla bakmayınız.

Bir Müslümanın bir Müslümana ne kadar dargın olursa olsun, üç günden fazla dargınlığını devam ettirmesi caiz olmadığı gibi; eğer dargınlık devam ederse, dünya

menfaatlerinden... Dargınlık devam ederse, bunlara rahmet-i ilahîye de gelmiyor.

Birisi barışmak istiyor diğeri barışmıyor. Barışmak istemeyene rahmet nâzil olduğu vakitte ona verilmiyor. Yalnız din cephesinden sevdiğini Allah için seviyor, sevmediğini de yine Allah için sevmiyor. Çünkü Allah yolunda değil, Allah adamı değil. Allah yoluna muhalif bir adam.

Binaenaleyh onun yüzünü [görmektense,] ona iltifat edip onunla şey yapmaktan da uzak kalmak daha iyidir. Bundan dolayı mesul değildir. Yalnız Müslüman bir kardeş ki namazındadır, orucundadır, ibadetindedir. Buna dargınlığı sevmiyor Allah Teâlâ.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فَقَالَ اللَّهُ

عَادْتُمْ قَالَهَا ثُمَّ عَادَ كَتَبَهُ اللَّهُ فِي الرَّابِعَةِ مِنْ

الْكَذَّابِينَ

İzâ kâle'l-abdü "Estağfirullahe ve etûbü ileyhi" fe-kâlehâ sümme 'âde sümme kâlehâ sümme 'âde ketebehü'llâhü fi'r-râbi'ati mine'l-kezzâbîne.

Bir hata ettik. Hata edince tövbe ettik, estağfurullah dedik. Bir daha bu hatayı

yapmayacağım dedik. Beşeriyet aldandık, bir daha yaptık, gene tövbe ettik. Sonra bir üçüncüsüne bir daha aldandık, aynı şekilde gene bir kabahat daha yaptık. Ayıp ettim diyerekten gene tövbe ettik. Dördüncü defa da tekrarlırsa bu kabahat Allah Teâlâ'nın defterine yalancı olarak geçer gider.

Bu yalancı bir adam! Bu tövbe ediyor ama tövbesinde sadakatta gösteremediği için *ketebehü'llâhü fi'r-râbi'ati mine'l-kezzâbîne.*

c. Tesbihin Fazileti

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: سُبْحَانَ اللَّهِ قَالَ اللَّهُ: «صَدَقَ عَبْدِي

سُبْحَانِي وَبِحَمْدِي لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لِي»

İzâ kâle'l-'abdu sübhânallahi kâlellâhü sadeka abdî.

Bu *sübhanallah* Allah'ı tesbihtir. Biz namaza başlarken de *sübhanallahı sübhâneke ve bi-hamdike* diye başlar ya. Bu Cenâb-ı Hakk'ı tesbihtir. Tesbihi Cenâb-ı Hak bize tâlim etmiştir. O'nun tâlim ettiği, Peygamber Efendimiz'in de öğrettiği gibi bu tesbihlere devam ederiz. Bu tesbihlerin sevabının miktarını Allah *celle ve alâ* bilir. Tesbihlerin o kadar çok sevabı vardır. Onun için insan

tesbihattan da geri kalmamalıdır. Mesela hiç olması günde yüz defa *Sübhânellâhi ve'l-hamdulillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber* demeli.

Sübhânellâhi ve bi-hamdihî sühbânellahi'l-'azîm demeli. Bunları yüz defa bir insan gün de söylerse, o adamdan daha çok bir sevaplının âhîret gününde bulunmayacağını, belki bundan daha çok söylemiş olan birisi varsa ancak öyle sevabı çok olduğu [bildirilmiştir].

Onun için dilimizi alıştıırıp Allah Teâlâ'nın tesbihleriyle meşgul olmak çok efdal ve âlâdır ki bunlar hani insana feyzin gelmesi, imdâd-ı ilâhîyenin insana daima erişmesiyle insan yolunda sebat edebilir. Su kesilirse, suyun arkası gelmezse nasıl ki kuraklık oluyor. Binaenaleyh vücuda da feyz-i ilâhîyenin gelmesi için bu nevâfil ile meşgul olmak efdal-i ibadettir. Ferâiz, farzlar borcumuzdur. Demeyiniz ki biz namaz kılıyoruz, işte kafi değil mi?

Bu borcumuzdur, vazifemizdir. Onu yapmadığımızdan dolayı mesul oluruz. Fakat nevâfil olan bu sünnetlerle de Cenâb-ı Hakk'a kendimizi sevdirmeye ve O'ndan gelecek

feyzin artmasına vesile olur. Onun için bunu böyle derken siz de tesbihatı çok devam ediniz demek oluyor.

Sübhânallah deyince kul.

Kâlellâhü sadeka abdî. Kulum doğru söylüyor.

Sübhânî ve bi-hamdî lâ yenbeği's-tesbîhu illâ lî. Tesbih benden başkasına yapılmaz. Allah'tan başkası için *sübhanallah* denmez. Tahmîd, Allah'tan başkasına yapılmaz. Binaenaleyh tesbih ve tahmidler Allah'a layık olduğu için kulların da bundan yaptığından dolayı çok büyük sevaplara, mükâfatlara nail olacağını beyan buyurmuş.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ الْمُسْلِمُ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَرَقَتْ

السَّمَاوَاتِ حَتَّى تَقِفَ بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ فَيَقُولُ:

«اسْكُنِي» فَتَقُولُ: كَيْفَ أَسْكُنُ وَلَمْ يُغْفَرْ لِقَائِي؟

فَيَقُولُ: «مَا أَجْرِيْتُكَ عَلَى لِسَانِهِ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتُ لَهُ».

İzâ kâle'l-'abdü'l-müslimü lâ ilâhe illallahu.

Müslüman bir kul, lâ ilâhe illallah dediği vakitte.

Harakati's-semâvâti hattâ tekıfe beyne yedeyillâhi.

Bu bize temsil olarıktan beyan ediyor ki, bir kul *lâ ilâhe illallah* dediği takdirde, ağzından o kelime çıkar çıkmaz bu, bu kadar büyük bir süratla gider ki semâvât yorulur onun önünden. *Hattâ tekıfe beyne yedeyillâhi.* Hazreti Allah *celle ve alâ'*nın huzurunda durur.

Fe-yekûlü üskünî. Fakat o cezbe halinde. Cezbe halinde olduğu için sükun yok kendisinde. Cenâb-ı Hak buyuruyorlar ki:

“Sakin ol!

“Neden öyle hareketli duruyorsun?”

“Fe-tekûlü keyfe eskünü ve lem yuğfer li-kâilî.”

Nasıl sakinleşeyim?

Beni diyen daha mağfiret olunmadı ki! O zaman diyor ki:

Fe-yekûlü mâ ecraytüki ‘alâ lisânihî illâ ve kad ğafertü lehû.

“Sen, ey kelime-i tayyibe! Hangi kulumun ağzından çıkarsan bil ki o kulum mağfiret olunmuştur. Ben onu affetmişimdir.”

Bu bir kere söyleyene. Bu yüzl tekrar eden insanın nail olacağı mükâfatı siz hesaplayınız.

İnsan kendisini ve bütün bu varlıkları halk eden Hazreti Allah *celle ve alâ*'yı zikretmekle [şereflenir]. Çünkü insan kiminle meşgul olursa şerefi o kadar artar. Ee, Allah ile meşgul olan insanın şerefinin ölçüsü olur mu acaba?

Bunun için insana layık olan boş şeylerle meşgul olmaktansa, vakitlerini öldürmektense [Allah'ın zikriyle meşgul olmasıdır].

Vakit çünkü nakittir derler. Vakit bir daha ele geçmez. Bir saniyesini bile bir daha ele geçirmemize imkan yok. Binaenaleyh insanın her fırsat buldukça ya *Allah celle ve alâ*'nın zikriyle yahut habibine salât-u selamlarla vaktini geçirmesi efdal-i a'mâldır. Onun için diyor ki yine bakın.

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ: أَنْتَ لِي عَدُوٌّ فَقَدْ بَاءَ
أَحَدُهُمَا بِإِثْمِهِ إِنْ كَانَ كَذَلِكَ وَإِلَّا رَجَعْتُ عَلَى
الأَوَّلِ

İzâ kâle'r-racülü li-ehîhi ente lâ adüvvün.

Kızmış, “Sen bana düşmansın yahut düşman gibisin der. Sen benim düşmanımsın, iyi bir adam değilsin hadi [dediği zaman].”

Fe-kad bâe ehadühümâ bi-ismihî. Bunun günahı ikisinden birisine isabet eder.

În kâne kezâlike. Eğer karşısındaki hakikaten aduvullahsa, eh o ona isabet etmiştir.

Ve illâ. Eğer aduvullah değilse bu adam, Allah'ın sadık [bir kulu,] iyi bir adamsa ona bu kötü söz söylediğinden dolayı *race'at ala'l-evveli*. Kim söylediyse bu kötülük ona isabet eder. Vebali ona isabet eder.

Onun için insan karşısındakine daima iyi söz söylemesini diline alıştırmalıdır.

Hatırımda kalmış, vaktiyle bir hükümdar bir hizmetkarıyla oyun oynuyormuş. Alıver efendim, veriver efendim. Buna efendim tabirini kullanıyormuş da, demişler, sen hükümdarsın yahu. Bu âdi bir adam. Buna ne için efendim [diyorsun]? Dilim alışmasın demiş. Dili alıştırmamak için kötü sözlere efdal-i a'mâldir. Alışırsa bir zapt edilmesi mümkün değildir. Onun için dil hem iyiye hem kötüye gittiğinden daima iyi yerlere alıştırmak lazım ki sıkıştığı vakitte de kötüyü çıkarmasın ağzından.

إِذَا قَالَ أَحَدُكُمْ فِي الصَّلَاةِ: آمِينَ وَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ فِي
السَّمَاءِ: آمِينَ فَوَافَقَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى غُفِرَ لَهُ مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

İzâ kâle ehadüküm fi's-salâti: Âmîn ve kâleti'l-melâiketü fi's-semâi âmîn fe-vâfekad ehadühüma'l-uhrâ ğufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî.

Nasıl, “Âmin” diyoruz ya. Mesela “veleddâllîn” dediğimiz vakitte arkasından bir âmîn diyoruz. Dualarımızda da âmîn, âmîn diyoruz.

İşte bu namazda denilen âmînin mukabilinde *kâleti'l-melâiketü fi's-semâi: Âmîn*. Gökteki melekler de bizim âmînimize iştirak ederekten bunlar da âmîn der. Bizim dualarımıza âmîn [derler]. Amin, “Yâ Rabbi kabul et” demek. Bizim kabul et duamıza, yâ Rabbi kabul et bunların ibadetini diye onlar da bizim duamıza iştirak ederler. Eğer bizimkiyle onlar birbirine denk gelirse aynı anda, *fe-kad ğufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî*. Geçmiş günahları affolur diyor.

Buhârî, Müslim ve Nesâî an Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'ten rivayet etmişler.

Binaenaleyh namazın bak kıymetinin ölçüsü olur mu?

Biz bir âmin diyoruz.

Nedir?

Allah Teâlâ'nın lütfunun, kereminin hududu var mı bak?

Allah Teâlâ'nın isimlerinden birisi de Kerîm. Cenâb-ı Hak Kerîm'dir. Kerim'dir amma lütfu ihsandır. Kerîm'in üç manası var demiş. Kerîm'de hem böyle bol veriş var. Kerîm'de adalet de vardır. Kerîm, aynı zamanda âdildir. İtaatsizlere ceza yapması da Kerîm'in hakkıdır.

Bir de Kerîm'de hikmet vardır. Kerim'in içinde hikmet manası vardır. Hikmet dünyada anlaşılmaz. Dünya ibtilâ âlemidir. Sıkıntı âlemidir, meşakkat âlemidir. Hikmet-i ilâhî ki bizi yaratmış ve biz buradan öteki âleme intikal edeceğiz. Hikmet o âlemde tecelli edecek.

Burada ne görüyoruz?

İşte zahmetlerle, sıkıntılarla, yorgunluklarla, meşakkatlerle yaşıyoruz, [sonra] çekilip gidiyoruz. Ufak bir ibadet yapabilecekse ne âlâ. Asıl hikmetin tecellisi ölümden sonra zuhur edecek. Ölümden sonra hikmetin tecellisi zuhur edecek; gözlerin

görmediği, kulaklarının işitmediği, hâtır-u hayâle gelmeyen o büyük devletlere kavuşulunca, hah bizim gelişimizin neticesi, akıbeti neymiş diye o zaman anlayacağız onu. Burada anlamak müşkül.

Onun için bu evâmir-i ilâhîyeye imtisalden başka kulların hakkı yok. Allah *celle ve alâ* ne dediyse onu yapmalı, neyi yapmayın dediyse ondan uzak kalmalı.

Hatırıma bak ne geldi şimdi. Şimdi insanlar çok şeyden şikayet ediyorlar ya kıyamet koparıyorlar. O çıplak koca karılardan, bugün onun merasimi yapıldı mesela, bar bar bağıyorlar. Bu ne olacak? Ayıp değil mi, günah değil mi?. Boşuna bağıyor.

Bunun iki sebebi var. Birisi imansızlık, birisi sarhoşluk. Birisi de haram lokma ya. Sarhoş olmayanı bulabilir misin bugün? Müslüman, hakiki Müslümanlardan gayri tabi...

Sarhoş... Bütün o sarhoşluk, çıplaklık bu bir günah. Sarhoşluk ayrı bir günah mı? Günah-ı kebâir oda işte. Ee, bu günah-ı kebâir irtikat eden insanlar serbest gayet. İsteddiği gibi nefsinin tatmin ediyor. Çekinmiyor ondan. Dinsizlik de böyle.

Ee, dinsiz olduktan sonra açık olmuş, kapalı olmuş. Ne farkı var bunun yani? Binaenaleyh insanı kapamak istiyorsan dine onları sevk etmenin çaresini ara. Bugün diyor ki:

“Yeni bir nesil yetişsin de diyor. Bu yeni yetişen nesil artık ıslahatının imkanı yok. Bari yeni yetişen nesli güzel yetiştirelim de bunlar bize fayda versin.”

Allah'ın dediği olacak. Allah kusurumuzu affetsin...

Lokmalar helal olmadıkça, içkiden vazgeçilmedikçe, Allah'ın yoluna dönülmedikçe felaketlerin önüne geçmenin imkanı yok.

d. En Güzel Teşekkür

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ: جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا كَثِيرًا فَقَدْ
أَبْلَغَ فِي الشَّنَاءِ

İzâ kâle'r-racülü li-ahîhi cezâka'llâhu hayran kesîran fe-kad eblağa fi's-senâi.
Birbirimizden bazı iyilikler görürüz ya. Yardımlar, iyilikler görürüz. Bu bize yardım eden, mesela elimizden tutmuş da şöyle; *cezâka'llâhu hayran kesîran.*

Allah seni çok hayırlı mükâfatlarla mükâfatlandırırsın [diyerek] iyi bir dua ediyoruz. Bu duanın en üstünüdür, en güzeli diyor. Bu duayı yaptığın vakitte onun hakkını da ödemiş olursun. Ve ona da en güzel duayı yapmış olursun.

Cezâka'llâhu hayran kesîran: Allah seni hayr-ı kesîrle cezalandırırsın.

Biz de vaktiyle üstazlarımızın eline bazen su dökmek devletini Cenâb-ı Hak bize ihsan ederdi. Onlar ellerini yıkarken biz de ibrikten su dökerken onlar da bize böyle dua ederlerdi.

Cezâka'llâhu hayran kesîran. Allah demek bunların dualarını kabul etmiş de bize de bugün büyük devletler ihsan etmiş. Çok şükür.

e. Kâfir Demenin Hükmü

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ: يَا كَافِرُ فَقَدْ بَاءَ بِهِ أَحَدُهُمَا
إِنْ كَانَ الَّذِي قِيلَ لَهُ كَافِرًا فَهُوَ كَافِرٌ وَإِلَّا رَجَعَ إِلَى
مَنْ قَالَ

"İzâ kâle'r-racülü li-ahîhi: Yâ kâfiru fekad bâe bihî ehadühümâ. İn kâne'llezî kîle lehû kâfiran fehüve kâfirun, ve illâ racea ilâ men kâle."

Yukarıda aduvullah dediği burada açıkca diyor ki:

Yâ kâfiru fekad bâe bihî ehadühümâ. Bu sözü söyler söylemez kardeşine gavur diyor yani. “Ey gavur herif!” Deniyor ya bugün olduğu vakitte. Bunu böyle dediğim vakitte, eğer o karşımdaki hakikaten gavursa ne ala kurtulursun.

Eğer o gavur değilse.

Ve illâ racea ilâ men kâle. “Kim dediye, bu gavurluk ona döner” diyor. Yani onun vebali, onun günahı senin boynunadır diyor. İman varken bir insanda iman başka, amel başka. Ameli yapamadığından dolayı gavur olmaz insan. Amel yapamadığından dolayı gavur olmaz, günahkâr olur. Günah başka, gavurluk başka değil mi ya?

Amel yapamıyor, kusuru var. Gavur olmaz ama. İncancı olduktan sonra. Binaenaleyh ona gavur demeye hakkımız yok. Dediğimiz taktirde bu söz üzerimize isabet eder Allah esirgesin...

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ: هَلَكَ النَّاسُ فَهُوَ أَهْلَكُهُمْ

“İzâ kâle'r-racülü: Heleke'n-nâsü, fehüve ehlekühüm.” Bir insan diyor ki:

“Bitti artık, bunda hayır yok bu insanlıkta. *Heleke'n-nâsü*. Mahvoldu insanlar.” Bunu böyle dediği vakitte, bu hakikaten helaki şey yapmıştır. Yani nefesine ucub getirerekten kendini beğeniyor, başkalarını beğenmiyor. Kendi ameline itimat ediyor; ilmine, ameline. Başkaları için “Bunlar helâk oldu artık” diyor. Bu ancak nâsı helâk eden insan bunu söyleyebilir diyor.

وَأَمَّا إِذَا قَالَ شَفَقَةً لِلنَّاسِ لِعَدَمِ رِعَايَتِهِمْ بِالْفَرَائِضِ
وَالْوَاجِبَاتِ وَالسُّنَنِ

“*Ve emmâ izâ kâlehü şefkaten li'n-nâsi li-ademi ri'âyetihim bi'l-ferâizi ve'l-vâcibâti ve's-sünen.*” Farza, vacibe sünnetlere riayet etmediklerinden dolayı, “Yazık bunlar helâk oldu artık” diyerekten böyle söylerse, bu kendisine helâke gerek nâsı, gerek kendisini helake atmış olmaz, yalnız kendini beğenerekten “Benim amelim var, ilmim var, yazık bunlar helâk oldu” diyecek olursa, bu sefer bunların helâkine vesile olmuş olur.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ
الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ غُفِرَ لَهُ وَإِنْ كَانَ مُوَلِّيًّا مِنْ

الزَّحْفِ

İzâ kâle'l-abdü estağfirullâhe'llezî lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûme ve etûbü ileyhi ğufira lehû ve in kâne müvelliyen mine'z-zahfi.

Bir insan şu duayı yapıyor:

Estağfirullâhe'llezî lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûme ve etûbü ileyhi. Bu kadar dua. Bunu dediğinden dolayı *ğufira lehû*. Mağfiret-i ilâhîyeye mazhar olur. *Ğafera* da okunur. Allah mağfiret eder.

Ve in kâne müvelliyen mine'z-zahfi. Şimdi eğer bu adam büyük bir günah işlediyse, hatta günahı düşman karşısından, askerlikten kaçmış olsa. Düşmandan kaçmak büyük günah. Bu adam bu büyük günahı işlemiş olsa dahi bundan sonra tövbe edip dönerse Allah onun o günahını da affeder. Askerlikten kaçmak, muharebeden kaçmak büyük günah.

Büyük günahların diğerleri de buna teşmil olunabilir. Bu en büyüğü yani. Hiç insan vicdanı kabul etmez. Ölüsem ölüyorum, zar arı yok ama

memleket kurtulacak, vatan kurtulacak, dindaşların kurtulacak, iffet kurtulacak, bir namus kurtulacak. Bunun için ben ölürsem ölürüm, ziyanı yok. Fakat bu aptal korkak kendini kurtarmak için kaçtı. Ben kurtulayım da memleket ne olursa olsun, millet ne olursa olsun. Irz namus ne olursa olsun dedi kaçtı. Bu kaçışından dolayı büyük günah işledi. Niçin kaçtım ben diyerekten pişman oldu.

Dedi ki:

Estağfirullâhe'llezî lâ ilâhe illâ hû. Dua büyük. Ben öyle bir Allah'tan istiğfâr istiyorum ki eşi yok, bir Allah, mülkün sahibi.

el-Hayyü'l-Kayyûm. Hayat O'nda, Kayyumluk O'nda. *Ve etubu ileyh* de diyor. Rücû ettim sana artık. Nâdim oldum, müstağfir oldum. Bunu demek suretiyle Cenâb-ı Hak [onu mağfiret eder]. *Gufira lehû. Mağfiret olunur.*

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: يَا رَبِّ يَا رَبِّ، قَالَ اللَّهُ: «لَبَّيْكَ عَبْدِي،

سَلْ تُعْطَ»

"*İzâ kâle'l-abdü: Yâ Rabbi, Yâ Rabbi; kâlellâhü: Lebbeyke abdî, sel tu'ta.*"

Yâ Rabbi! Yâ Rabbi.! İki defa diyor. *Yâ Rabbi! Yâ Rabbi!* Sıkışmış.

Bir haceti var. *Kâlellâhü: Lebbeyke abdî.* Allah var. Bizim gibi günahkâr. O'nun nimetiyle perverde oluyoruz. Her nimet O'ndan. Sıkıştığımız bir zamanda. “Yâ Rabbi!” diyoruz. “Söyle kulum” diyor. “İste, ben hazırım senin sözüne. Dileğine hazırım.” Neyler bekliyoruz ya. Arafat'ta Lebbeyk Allahumme Lebbeyk emrine senin amadem Yâ Rabbi. İşte o da diyor ki kulum söyle, ne istiyorsun benden?

Hazreti Allah'ın ne büyük iltifatına mazhar oluyor bir insan. Kendi kıymetini bilmiyoruz yalnız.

Sen ki utan, iste bakayım nedir derdin?

Söyle!

Bu çok mühim bir şey kardeş. Allah ile aramızda mesafe yok. Allah ile aramızda mesafe yok. Sesimizi duyurmak için şöyle gökleri aşacak bir kuvvete, kudrete ihtiyacımız yok. Allah daima bizimle beraber. Daima ağzımızdan çıkan söze bak hitap ederek “İste kulum” diyor.

“Ne istiyorsun? Neye sıkıştın? Zorun ne?” Kendin de artık. Yâ Rabbi şu derdim var. Hele bunu gece söyleyebilirsin. Gece kalkmış abdestini almış. İki, dört neyse bir namaz

kılmışsın. O namazın arkasında elini de açmışsın böyle.

“Yâ Rabbi. Benim bu derdim var, şu zahmetim var, şu sıkıntım var. Ben sana açtım bu elimi, senden istiyorum ben Yâ Rabbi. Beni başkasının kapısına sevk etme. Benim bu dileğimi lütfet, ihsan et. Biraz evvelinden salavat getirirsen, biraz ahirinden de salavat getirirsen, bu iki salavatın arasında yaptığın bu duayı Cenâb-ı Hak muhakkak verecektir. Vermediyse bir hikmete mebnidir. Kıyamette onun mükâfatını daha fazla verecek ona.

Her şeyden acûl olmak doğru olmaz. İstedim de vermedi diye müteessir olmak da olmaz. O sana vermiştir onu. Fakat sen farkında değilsindir. Vermiştir yani.

f. Hak Edilmeyen Övgü

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِلْمُنَافِقِ: يَا سَيِّدِي فَقَدْ أَغْضَبَ رَبَّهُ

"İzâ kâle'r-racülü lil-münâfikı: Yâ seyyidî, fekad ağdabe Rabbehû."

Buna çok dikkat edin ama. Münâfık diyerekten İmanında, imanı sağlam olmayan, imanı dilinde olan, imanı içine işlememiş olan, gösterişçi...

Bu gibi, Şimdi bu gösteriŐi yine Müslümanım diyor ama. Müslümanım diyor. Ama diliyle diyor. İçinde itikadı yok. Bu münafık, beşeriyet iktizası, cemiyet iktizası iki devirde önünde var.

“Efendim Hazretleri” demek mecburiyetindeyiz. Onu taltif ediyoruz, ona ikram ediyoruz, tabaklus ediyoruz, mdana diyoruz, Aman “Efendi Hazretleri” deyiveriyoruz.

Bak, buna karşı diyor ki, her kim bir mnafıkı, “*Y seyyidi*” “Ey efendim, ona bir kıymet paye vererekten böyle bir lakabına takarsa, *fekad aŐdabe Rabbeh*. Rabbisini kızdırmıŐ olur, gadaplandırmıŐ olur.

Yani, o hitabe layık bir adam değilken, sen ona nasıl öyle hitap ediyorsun? Diyeceksin ki politika icabı. Ne yapayım, mahiyetindeyim. Demesem olmaz. Ama insanlar Allah'a bel bağlayamadıklarından dolayı beŐere baĐlamıŐlardır (geçimlerini). Sanki rızık buradaymıŐ gibi. Bu adamın uzun zaman mahiyetinde politika edeceğim, bir Şey alacağım diyerekten bunu diyor. Halbuki te tarafta da Rabbisini kızdırıyor. Rabbisinin

gazabını mucib olacak harekette bulunuyor
yani. Allah muhafaza etsin.

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ اللهُ: «يَا
مَلَائِكَتِي عَلِمَ عَبْدِي أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ رَبٌّ غَيْرِي.
أُشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ»

"İzâ kâle'l-abdü: Eşhedü en lâ ilâhe
illallâh, kâlellâhü: 'Yâ melâiketî, alime abdî
ennehû leyse lehû rabbün ğayrî. Üşhidüküm
ennî kad ğafertü lehû'.

Bir şehadetin mükâfatına bakın. Akşamları
diyoruz ya, "Yâ Rabbi son nefeste, bize de
kelime-i şehadet nasip et" deyince, bir
şehadet kelimesi getiriveriyoruz hep birlikte.
Bunun mükâfatı neymiş bak.

Ennellâhe lâ ilâhe illâ illallah dedik
şehidallah.

Kâlellâh, Hazreti Allah diyor:

*Yâ melâiketî, alime abdî ennehû leyse
lehû rabbün ğayrî.* Benim bu kulum anladı ki
benden gayrı Allah yok. Biliyor bu kulum, bildi.
Benden gayrı Allah olmadığından dolayı bilip
bana şehadet getiriyor. Siz şahit olun ey
meleklerim.

Ennî kad ğafertü lehû. Ben bunu muhafaza ettim. Meleklerine de şahit kılıyor Cenâb-ı Hak. Kulunu affettiğine dair. Allah cümlemizi mağfirun zümresine ilhak eylesin...

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِلرَّجُلِ: يَا يَهُودِيُّ فَاصْرِبُوهُ عِشْرِينَ
وَإِذَا قَالَ: أَيُّ مُخَنَّثٍ فَاصْرِبُوهُ عِشْرِينَ وَمَنْ وَقَعَ
عَلَى ذَاتِ مَحْرَمٍ فَاقْتُلُوهُ

"İzâ kâle'r-racülü lir-racüli: Yâ Yehûdiyyü fadribûhü işrîne, ve izâ kâle: Ey muhannesü, fadribûhü işrîne, ve men veka'a alâ zâti mahremin faktülûhü."

Burada Müslim ibaresi yok.

Bir adama dedi ki, Yahudi dedi.

“Ey Yahudi herif.” Bunu Nasrani de dese aynıdır. Ey Nasrani de dese aynı surette.

Fadribûhü işrîne, ve izâ kâle. Buna yirmi tane sopa vurun. Buna yirmi tane sopa vurun. Buna Yahudi diye söylediğinden dolayı. Herhalde yine bir Müslümandır bu. Bir müslümana Yahudi dediyse bir adam,

Fadribûhü işrîne, ve izâ kâle. Yirmi tane sopa atın buna, meydan sopası.

Ve izâ kâle: Ey muhannesü. Muhannis. Kötü adam. Yani, ayıp söylemesi, başka tabir bulamadım da.

Ne derler?

Yabani yani; kötü, ahlaksız bir insana bir söz söylüyoruz böyle. Bu söylediğinden dolayı, *fadribûhü işrîne*. Buna da yirmi sopa vurun.

Cenâb-ı Hak bizi ne kadar çok seviyor ya. Ağızlarınız birbirlerine kötü söz söylememek için. Bu da Efendimiz'in demek ki şeriatı olarak bize tembih ediliyor.

Ve men veka'a alâ zâti mahrem. Evli bir kadınla kötülük yapacak olursa, muameleyi cinsiyede bulunacak olursa, *faktülûhü* onu da öldür.

Evli bir kadına muamele-i cinsiyede bulunmak suretiyle bir kötülük yapacak olursa, onun da artık öldürülmesi lazım. Bu, Hanbeli mezhebine göre tecriz edilmiş.

g. Mehirden Vazgeçme

إِذَا قَالَتْ الْمَرْأَةُ لِرَوْجِهَا وَهِيَ مَرِيضَةٌ: تَرَكَتُ
مَهْرِي عَلَيْكَ فَإِنْ مَاتَ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا وَإِنْ عَاشَتْ
فَقَدْ مَضَى مَا قَالَتْ

"İzâ kâleti'l-mer'etü li-zevcîhâ ve hiye merîdatün: Terektü mahrî aleyke. Fe-in mâtet lem yekün şey'en, ve in âşet fekad madâ mâ kâlet."

Kadın kocasına diyor ki, ve hiye merîdah. Kadın hasta. Bu hasta haline efendisine diyor ki:

Terektü mahrî. Efendim, benim sende alacağım olan mehrimi ben sana bağışladım. Nikah kıyarken bir mehir takdim ediyoruz ya; 10 lira, 50 lira, 100 lira. Bu mehri diyor ki kadın, "Ben sana terk ettim, bağışladım" diyor. Hakikaten hanımların da bunu yapması efdal-i amaldır.

Fe-in mâtet. Takdir-i ilahi, ahirette gidecek olursa, vefat edecek olursa.

Lem yekün şey'en. Hiç şey artık lazım gelmez o adama.

Ve in âşet fe-kad madâ mâ kâlet. Eğer yaşayacak olursa da, sözü artık caridir. Mehrini terk etmiştir. İstemeye hakkı yok yani.

إِذَا قَالَتِ الْمَرْأَةُ لِرَوْجِهَا: مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ
فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهَا

"İzâ kâleti'l-mer'etü li-zevcîhâ: Mâ raeytü minke hayran kattü, fe-kâd habita amelühâ." Yaşamış on sene, yirmi sene kocasıyla da. Aralarında bir gün nasılsa bir bozukluk olmuş, dargınlık olmuş. Diyor ki:

"Adam, senden ne hayır gördüm ki!"

Eyvah!

Fekâd habita amelühâ. Bu kadının ne kadar amel ettiyse amellerinin hepsi silinivermiştir, mahvolmuştur.

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَاسْتَعْجَمَ الْقُرْآنُ عَلَى
لِسَانِهِ فَلَمْ يَدْرِ مَا يَقُولُ فَلْيَنْصَرِفْ فَلْيَضْطَجِعْ

"İzâ kâme ehadüküm mine'l-leyli, feste'ceme'l-Kur'ânü alâ lisânihî, fe-lem yedri mâ yekûlü, fe'l-yensarif fe'l-yadtaci'."

Gece kalktık, namaz kılıyoruz. Fakat uyku da galebe çalmış üzerimize. Uyku halindeyiz.

Uykumuz almamış. Okurken karışık okuyoruz. Dilimiz güzel okuyup sökemiyor okuduğumuzu. Uyku galebe çalıyor. Böyle olduğu vakitte, dediğini de bilemedik halde, uyku galip.

Fe'l-yensarif fe'l-yadtaci'. Namazı bıraksın, yatsın, uykusunu alsın.

h. Gece Namazı ve Misvak

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ فَلْيَسْتَكْ فَإِنَّ أَحَدَكُمْ
إِذَا قَرَأَ فِي صَلَاتِهِ وَضَعَ مَلَكٌ فَاهُ عَلَى فِيهِ وَلَا يَخْرُجُ
مِنْ فِيهِ شَيْءٌ إِلَّا دَخَلَ فَمَ الْمَلِكِ

“İzâ kâme ehadüküm yüsallî mine'l-leyli felyestek, fe-inne ehadüküm izâ karae fî salâtihi, veda'a melekün fâhü alâ fîhi, ve lâ yahrucü min fîhi şey'ün illâ dehale feme'l-meleki.”

Abdest alıp da namaz kılacaksınız. Ağzınızı misvaklayın da öyle namaza durun. Çünkü sizin ağzınızdan Kur'an çıkarken, melek ağzını ağzınıza koyar, sizden çıkan sözü alır. Böyle götürür.

Ve lâ yahrucü min fîhi şey'ün illâ dehale feme'l-melek. Ağzınızdan çıkanı bir söz, hiçbir şey kaçırmadan, fırsat kaçırmadan hemen meleğin ağzına girer. Yani böyle güzel bir

abdest aldınız. Misvakladınız ağzınızı, temizlediniz. Şimdi buradan sıra geldi yani. Yine sigaraya bahis geldi.

Namaz kılarken ağzımızın temizliği için bir misvak kullanıyoruz ki ağzımızın kirli bir kokusu gitsin ağzımızdan. Bunu mutlaka diŐlerimizin yahut sıhhatimizin (durumundan) dolayı değil yani. Misvak kullanmak sıhhatimizi, diŐlerimizi iyi olur, sağlam olur, sıhhatimiz de güzel olur. Ne güzel. O değil yalnız. O evet güzel olur, ama asıl gaye ağzın temizliğidir. Ağzın temizliği Şu sebeptendir ki, mesela Kur'an okurken ağzınızda ekmek kırıntıları bile varsa, ekmek kırıntıları... Yemek yemiŐsiniz, ağzınızı alkalamamıŐsınız, Kur'an okuyoruz. Bu okuduğunuz Kur'an'dan dolayı melekler mteezzi olur diyor. Çünkü ağzınızda daha ekmek kırıkları var sizin.

Şimdi ekmek kırığı ile bir de sigaranın kokusunu teŐbih edin yani. Onun için söylüyorum. Ekmek kırığı ile bir de sigaranın kokusunu (kıyaslayın).

Şimdi biz eve misafir olduk da, sigaradan bahsedeyim. Bu efendi dedi ki:

Kaç yaŐına kadar 75 kiloyu geçemedim dedi. 75 kilo da kaldım. Sigarayı bıraktım, az

bir zaman 110 kiloya çıktım diyor. Sigarayı bıraktım, 110 kiloya çıktım. Baktım ki korktum bu artışa. Tekrar başladım ara sıra içmeye, 90'a düştüm diyor. Bugün duyduğum bir söz bu. Sahibinin ağzından naklediyorum yani.

Sigara haddi zatında, Efendimiz'in zamanında yok. Hulefâ-i Râşidîn'in zamanında yok. Bin senesine kadar da yok. Ondan sonra haris olan bir şey. Meydana gelen bir ot. Bu otun sebebi de şu:

Allah'ın sevgili bir kulu varmış. Şeytan-ı *aleyhillâne* bir türlü bu sevgili kulunu kandıramıyormuş, sokulamıyor yanına. Nur-i ilâhiden... Onu kandıramıyor. Çünkü Allah'ı zikreden kullara şeytan yaklaşmıyor. Nur, bu zikrullahın nuru yakıyor Onu. Nasıl?

Allah-u ekber dediğin vakitinde bu müezzin ezan okurken şey gibi kaçıyor yani, ayakları birbirine değmeyerekten ve affederseniz yellenerekten kaçıyor. Duymayayım diyerekten. Niçin? Zikrullah yakıyor onu. O yakıya dayanamadığından da kaçıyor. Binaenaleyh, herkesin böyle zikrullahından şeytan yanına sokulamaz. Kaçar da. Bu adama bir türlü (yaklaşmıyormuş). Böyle istiyormuş ki aldatsın da ona da kötü bir

adam yapsam. Ya ne yapayım, düşünmüş düşünmüş. Bir gün arıcıyı görmüş. Arıcı bal alacak.

Arıları nasıl kaçıırırsın?

Arıcı bir duman vermiş onlara. Arılar sersem olmuş. Kaçmışlar her bir tarafa. O da balları güzelce almış. demiş “Buldum.” O da otmuş. Hasıl olan otu sigara haline getirtirmiş. Ona buna takdim etmiş. “Çok iyidir” filan diyerekten. İlk devirlerde şeytan bizim gibi böyle insanlar arasında dolaşmış. O peygamberimizden sonra o halkının üzerinden alındı. O adamı da kandırmış. demiş, “Bak ne güzel bir şeydir” filan diyerekten. Adam onu içince melekler adamın yanından uzaklaşmışlar. Melekler adamın yanından uzaklaşmışlar. Onların uzaklaşmasından fırsat bularak şeytan iva'ya başlamış adam. İvaya başlamış. Çünkü meleğin olduğu yerde şeytan gelmez, şeytanın olduğu yerde de melek gelmez. Bunlar tabii bir iş.

Onun için Allah kusurumuzu affetsin...

Kerahat diyorlar ya, şimdi farz, vacip, sünnet, müstehab, mubah, haram, mekruh, müfsid... Değil mi ya? Şu sekiz şeyimiz var bizim. Bu mubah değildir. Sigara mubah

değildir. Mekruhtur, en aşağı. Haram diyene kadar gidenler de var ama biz öyle diyemeyeceğiz. Ama mekruhluğunda ittifak var, kerahatinde.

Bir kere israf.

İkincisi vücuda zarar.

Dahası, paraya zarar. Boşuna her gün elli kuruş, yüz kuruş gidiyorsun boşuna.

Mesela bir sıyara içenle içmeyen yan yana gelirse adam burnunu kapatıyor.

“Aman şu adamın sıyarasının kokusundan” diyerekten.

Hatta (sigara içen) adam secde etmiş oraya. Bu secde eden yere rast geliyorsak, onun ağzının kokusu yere de siniyor da oradan da insan üzülüyor yani. Bu kadar pis bir şey o. Alışınca da çok içiyor insan. Çok içince de o koku artık yerleşiyor onun içerisine. Zifir oluyor içerisinde.

Adını unutuveriyorum ben. Amerika'da bir cemiyet var. Cemiyet de değil de, millet. Üç buçuk milyon nüfuslu kavim. *Mormon* diyorlar galiba onların adına. Gavur haddi zatında ama İslâmiyet'e biraz yaklaşmış gavurlardan.

Sigara içmez. Kahve içmez. Meşrubatın hiç birisini içmez. Rakıyı falan, hiç birisini içmez.

Böyle bir gavur. Zarardır diyor vücuda bunlar. Bunlar diğer insanlara da faydalı olalım diyerekten bunların profesörleri. Milletlerine cemiyetlerine bağlı. Herkes yüzde on cemiyetine -bilâ istisna- kazancından para veriyor. Her gün bir kilise yapmak iktidarında imişler. Her gün bir kilise yapabiliyorlarmış bunlar toplanan paralarla. Yüzde on çok tutuyor tabi. Ama bizim yüzde kırkta birimizi geçmez yani onların yüzde onu. Yüzde onu bizim kırkta birimizi geçmez. Bizim kırkta birimiz verirse bizde de her gün bir cami değil, her gün bir tane dünya yaparız belki.

Bizim Türkiye'de gelmişler, sinemalarıyla beraber. Şu içkinin ve sigaranın zararlarını gösterelim mi? Onlar da soğusunlar.

Profesör adamlardan, bilgileri de çok tabi. Bizim Manisa'ya gelmişler. Manisa'daki zatlardan dinledim. Orada başlamışlar halka oynatma sinemalarını. İşte bir sarhoşun ciğerini alıyor, içerisini alıyor. Öyle sinemada açıkça gösteriyor.

Sigara içenin içerisi nasıl oluyor?

Onu da öyle aynen gösteriyor. Ve bundan dolayı birçok insanlar tevbekâr olmuşlar. Zararı aynen görüyor orada. Görmeleri

dolayısıyla tevbe etmişler. Bir daha içmemişler. Hatta oranın kumandanı demiş ki:

Gelin bizim askerlere de gösterin de şu askerlerimiz içerisinde. Oraya da gitmişler oynatmışlar. Hakikaten birçok asker de mesela tevbekâr olmuş, içmemeye gayret etmiş. Onun için sigara haddi zatında çok kötü bir şey olmakla beraber mekruhtur da.

Bilirsiniz ki biz bir namaz kılıyoruz, sevap alıyoruz. Oruç tutuyoruz, sevap alıyoruz. Zikrullah yapıyoruz, sevap alıyoruz. Fakat bunların karşısına da, mesela namazın karşısına haramı koysak, namazın karşısına müfsidi koysak, mekruhu koysak, bizim amellerimizin, sevaplarımızın önüne kaleler çekiyor. Feyz-i ilahiyye'nin bize tam manasına gelmesine engel oluyor, perde oluyor bunlar. Feyz-i ilahiyye'nin gelmesine, gönle inmesine mani olan halatlardandır.

Çünkü sigara içilen yere melek de gelmez. Meleğin gelmediği yere nur inmez, feyz inmez. Allah affetsin...

Bu bir iptiladır. Bu iptiladan kurtulmak büyük bir derttir. Onun için çocukları daha henüz ufak yaşlarındayken buna alıştırmamak (lazım).

Eğer baba içiyorsa, tabiatıyla çocuk da içecektir. Çocuğuna baba derse içme, “Baba sen de içiyorsun” diyecek. Çocuğuna onun zararını söylese, “Onun zararı sana da aynı zamanda” diyecek. Bana değil ya, sana da. “Sen içiyorsun demek ki, ya zararı yalan, beni tehdit ediyorsun, aldatıyorsun, yahut eh ben de senin gibi razı olurum bu işe” diyecek. Binaenaleyh evvela kendisi onunla uzaklaşmalı ki, çocuğuna da da tesir edebilsin.

Yani kerahat deyip geçme! Nasıl ki biz sevap olarak da müstehap olan şeyleri yapıyoruz, kerahatler de buna mâni olan perdelerdir. Bunlardan da kurtulmak şarttır.

إِذَا قَامَ الرَّجُلُ مِنْ مَجْلِسِهِ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ

“İzâ kâme'r-racülü min meclisihî, sümme race'a ileyhi fe-hüve ehakku bihî.”

Oturuyoruz burada. Otururken birisinin hâceti oldu, çıktı dışarıya. Öteki hemen orasını işgal etmesin. Çünkü o adam döner gelirse, o kalktığı yere hak onundur. Yer onun idi. Ben buraya oturacağım derse, benim yerimi işgal etmiş derse, ona hürmet göstermek lazım. Ya kalkmak veyahut da şöyle ona bir yer göstermek lazım. Çünkü *fe-hüve ehakku bihî..*

O kalktığı yerde hak onundur. Ravaileri çok uzun.

إِذَا قَامَ الرَّجُلُ إِلَى الصَّلَاةِ فَلَا يُغْمِضُ عَيْنَيْهِ

"İzâ kâme'r-racülü ile's-salâti, fe-lâ yüğammid ayneyhi."

Namazda ekseriyetle insanlar durduğu vakitte şöyle sanki bir huzur gelsin diyerekten gözlerini yumar, şöyle başını da değer. Öyle namaz kılar. Bunu yapmasın diyor Efendimiz. *Fe-lâ yüğammid*. Çünkü gözün de ibadete hakkı var. O da secde mahaline bakacak. Tefekküre vesile olacak. Onun da hakkını ketmetme, o da ibadet edecek. Bulunmak suretiyle bu nimetten mahrum kalır.

Onun için Efendimiz demiş: "*Fe-lâ yüğammid ayneyhi*." Gözlerini yummasın. "Çünkü göz yumma, Yuhud alametidir" diyor. Yahudiler gözlerini yumarlarmış. Biz de onlara daima muhalefetle memuruz. Yuhudinin yaptığını yapmamakla memuruz. Bak ne kadar büyük bir iş var yav burada.

Çok kusurumuz var. Allah kusurlarımızı affetsin...

Yahudiyle dostluk, Yahudiyle alışveriş, Yahudiye iltifat; Türk dururken, Müslüman

dururken onu bırakıp da gidip de Yahudiden beş kuruş değil, on kuruş değil, yüz kuruş, yarı yarıya eksik verse, yine ona gitme. Ona parayı kaptırma, verme. O yarı yarıya veriyor, bu yüz kuruşa veriyor, o elli kuruşa veriyor. O Yahudidir, elliyi verme ona. Yüze buradan al, Müslüman kardeşinden al. Onun yaptığı hareketlerin hep dışında yap.

i. Meclis Adabı

إِذَا قَامَ لَكَ رَجُلٌ مِنْ مَجْلِسِهِ فَلَا تَجْلِسُ فِيهِ وَلَا
تَمْسَحُ يَدَكَ بِثَوْبٍ مَنْ لَا تَمْلِكُ

"İzâ kâme leke racülün min meclisihî fe-lâ teclis fîhi, ve lâ temsah yedeke bi-sevbi men lâ temlik."

O kardeşinin kalktığı yerde oturmadığın gibi, başkasının mendiline de elini silme. Buna da dikkat edin bugün. Peygamber *sallâllâhü aleyhi ve sellem*, başkasının mendili ile, havlusu ile elini silme.

Ben ne zamandır bilmem galiba küçük yaşlarımda, abdest almışım da babamdan mendilini istediymdim. Aklıma geldi şimdi: "Baba mendilini ver, yüzümü sileyim dedim." Vermedi. Demek ki biliyormuş bunu anlaşılan.

Oğlum olmaz dedi. Mendilini cebinde taşı.
Veyahut bırak kendi kendine kurusun.

Onun için "lâ temsah yedeke bi-sevbi men
lâ temlik." Hakkın olmayan başkasının mendili
ile elini silme.

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَإِنَّ الرَّحْمَةَ تُوَاجِهُهُ فَلَا
يَمْسَحُ الْحَصَاءَ

"İzâ kâme ehadüküm ile's-salâti fe-inne'r-
rahmete tüvâcihuhû, felâ yemsahi'l-hasâ."

Bunlar güzel dersler.

Allah, Allah-u Ekber diye huzuru ilahiye
duruyor. Kendimizde değiliz biz, farkında
değiliz. Cenâb-ı Hak derhal karşımızda böyle
sanki. Yüz çeviriyor bize.

Binaenaleyh şimdi öyle bir huzurdasın ki,
secde yaptın, toprak, kum, toz bulaştı alnına,
yüzüne filan. Nasıl büyüklerin huzurunda insan
böyle oynayamaz, Kaşınamaz, bir şey
yapamaz. Çünkü karşında büyük bir adam var.
Onun karşısında ısırsa da bit onları, sesini
çıkaramaz gayet edebe muhaliftir der.
Binaenaleyh Hz. Allah'ın karşısında da böyle.
Hz. Allah'ın karşısındasın. Ona uymayan çirkin
hallerle meşgul olma. Hatta yüzünü bile
silme... Onu da yapma.

İbadette en yüksek makam, insanlıkta en yüksek makam ihsan makamıdır. İhsan makamı, makamın en üstünüdür. Ki, *el-ihsan*, Cebrail *aleyhisselam*'ın Efendimiz'e ihsanı anlatışı.

أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

"En ta'budallâhe ke-enneke terâhu."

Allah'a öyle ibadet et ki, güya O'nu görüyorsun, O'nun karşısındasın. Öyle ibadet et Allah'a.

"Fe-in lem tekün terâ, fe-innehû yerâk." Hakikaten bizim gözlerimiz O'nun idrakten elbette âcizdir. Fakat muhakkak bizi görmektedir. Binaenaleyh O'nun huzurundayız. Ama yalnız namaz da mı huzurundayız. Her an O'nun huzurundayız. Binaenaleyh her an insan edebe uygun hareket etmesi lazım.

Bu sefer Allah nasip etti de Serî es-Sakatî Hazretleri'ni ziyaret ettik Bağdat'da. Onun menakıbında okudum ki, o zat 120 sene muammer olmuş. 90 defa hacca gitmiş. Fakat bir kere ayağını uzatmak şeyisini yapamamış, ayağını uzatamamış. Daima edepte, daima huzurda.

Allah şefaathlerine nail etsin cümlemizi...
Bizlere de o büyüklerin terbiyeleriyle,
edepleriyle edeplenmek nasip etsin...

Onun için;

Edeb bir tâc imiş nûr-u Hûdâ'dan

Giy o tâcı emîn ol her belâdan

İlim meclislerinde aradım, kıldım talep

İlim geride kaldı ille edep ille edep.

Geçen bir gazetede yazmış, “İlim iyi ama, ahlâksız ilmi ne yapayım” demiş. İlim iyi ama, ahlâksız ilim. Edep de üstün mevki ahlâkın. Binaenaleyh insan bilgisiyle, bilgisinin çok olması para etmez, edebi de yanında olmalıdır. Edebi olmayanın ilmi tehlikelidir.

j. Namazda Sükûnet

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاتِهِ فَلْيُسْكِنِ أَطْرَافَهُ وَلَا
يَتَمَيَّلُ كَمَا تَتَمَيَّلُ الْيَهُودُ فَإِنَّ سُكُونَ الْأَطْرَافِ فِي
الصَّلَاةِ مِنْ تَمَامِ الصَّلَاةِ

*"İzâ kâme ehadüküm fî salâtihi felyüskin
etrâfehû, ve lâ yetemeyyel kemâ
tetemeyyelül-Yehûdü, fe-inne sükûne'l-etrâfi
fi's-salâti min temâmi's-salâti."*

Bak ne güzel... “Namaza durduğunuz vakitte iki tarafa sallanmayın” diyor. İki tarafa

sallanmayın. Gayet huzur içerisinde edep üzerine bulunun. Yahudiler böyle iki tarafa meylederlermiş, sallanırlarmış.

Fe-inne sükûne'l-etrâfi fi's-salâti min temâmi's-salâti. Öyle sakin bir halde, huzuru ilahiye durmak, namazın tamamına alamettir.

إِذَا قَامَ الْعَبْدُ يُصَلِّيَ أَقْبَلَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ بِوَجْهِهِ
فَلَمْ يَصْرِفْ عَنْهُ حَتَّى يَنْصَرِفَ الْعَبْدُ أَوْ يُحْدِثَ
حَدَثَ سُوءٍ

"İzâ kâme'l-abdü yüsallî akbelellâhü azze ve celle aleyhi bi-vechihî, fe-lem yasrif anhü hattâ yansarife'l-abdü, ev yuhdise hadese sûin."

Namaza durur durmaz, Allah *celle ve ala'ya* durur.

“Ben senin karşıdayım.” *İkbâl*, yani yüz yüze geliyor. Karşılama. Bir dostumuz geldiği vakitte nasıl karşılıyoruz onu?

Kucaklıyoruz, karşılıyoruz. Karşılıştığı gibi Allah Teâlâ biz namaza durur durmaz, *akbelellâhü azze ve celle aleyhi bi-vechihî*. Şu zatıyla yani, Cenâb-ı Hakk ona karşı ikbal ediyor.

Fe-lem yasrif anhü hattâ yansarife'l-abdü.

Ta namazdan çıkıncaya kadar kulundan ayrılmıyor Hazreti Allah.

Allah cümlemize intibahlar nasip etsin...
Güzel namazlar nasip etsin...

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنَامِهِ فَلْيَقُلْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَدَّ
فِينَا أَرْوَاحَنَا بَعْدَ إِذْ كُنَّا أَمْوَاتًا

"İzâ kâme ehadüküm min menâmihi
felyekul: Elhamdü lillâhillezî radde fînâ
ervâhanâ ba'de iz künnâ emvâten."

Yattık, uyuduk. Olduk bir ölü. Ne sağımızdan haberimiz var, ne solumuzdan haberimiz var. Bazı uykularda ağır olur. İç dünyasından çekilmiş gitmiş.

Sabahleyin uyandık. Ölü gibiiken sabahleyin ya müezzinin sesinden uyandık, yahut uykumuz bitti uyandık. Şimdi insana ilk düşen vazife, *Elhamdülillah*, o ölü hayattan beni şimdi diri hayata nail ettin.

Radde fînâ ervâhanâ. Bir an evvel ölü gibiiken, şimdi bizim ruhumuzu bize iade etti, hayatımızı yeniledik. Ve taze bir hayata kavuştuk.

Onun için bize ilk lazım olan şey *Elhamdülillah* demek. Onun için uyandıığımız

vakitte bunu böyle beller de *Elhamdü lillâhillezî radde fînâ ervâhanâ ba'de iz künnâ emvâten* demek vazifemiz oluyor.

k. Meclisten Ayrılırken Selam

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنَ الْمَجْلِسِ فَلْيُسَلِّمْ فَإِنَّهُ يُكْتُبُ لَهُ
أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيُقْضَىٰ لَهُ أَلْفُ حَاجَةٍ، وَيَخْرُجُ مِنْ
ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

"İzâ kâme ehadüküm mine'l-meclisi felyüsellim, fe-innehû yüktebü lehû elfü hasenetin, ve yukdâ lehû elfü hâcetin, ve yahrucü min zünûbihî ke-yevme veledethü ümmühû."

Bak bak şu Allah-u Teâlâ'nın bize olan şu lütuflarına, ikramlarına. Oturuyoruz şimdi. Muhabbete toplandık. Gitmek istiyorum ben evime. Giderken;

es-selamu aleyküm. Bu selamı ver, öyle git evine.

Fe-innehû yüktebü lehû elfü haseneh. Bire on var ya, burada bire bin. Bir selama bin tane Allah Teâlâ sevap veriyor.

Elfu hasene. Bin hasene. Faziletin büyüklüğüne bakınız. Kardeşlerimizin birbirlerine yaptığı duanın mükâfatı.

Ve yukdâ lehû elfü hâceh. Bin hâceti de kadâ olunur (giderilir) diyor. O bin sevaptan başka. Bin de hâceti kadâ olunur. Daha.

Ve yahrucü min zünûbihî ke-yevme veledethü ümmühû. Anasından doğduğu günde günahlardan sıyrılır.

Bu selamın elimizden gitmesi bizim için bir cezadır. Kıymetini bilmeyince elimizden aldık. Günaydın, akşamaydın, sabahaydın. Bunlar, beşerin uydurdukları laflardır.

Allah Teâlâ kitabında bize;

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

Ve izâ huyyîtüm bi-tahiyetin fe-hayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ. (Nisâ Suresi 86. Ayet)

Allah *celle ve ala'nın* ve Resulü lisaniyla bize bildirdiği, *es-selamu aleyküm* gelirken de, girerken meclise odanıza, *es-selamu aleyküm* der gidersiniz, girersiniz. Çıkarken de Allah ısmarladığın yerine, *es-selamu aleyküm* der, öyle çıkarınız.

Allah'ı ısmarladığın yerine, Allah'a ısmarladıkta sevap yok. Bunu biz söylüyoruz. Bu da öğretilen sözden dolayı, söylediğimizden dolayı bin mükâfat, bin hacet görülüyor.

Günahlarımızda mağfiret-i ilahiyeye mazhar oluyoruz.

إِذَا قَرَأَ ابْنُ آدَمَ السُّجْدَةَ، فَسَجَدَ اعْتَزَلَ الشَّيْطَانُ
يَبْكِي يَقُولُ: يَا وَيْلَهُ أُمِرَ ابْنُ آدَمَ بِالسُّجُودِ فَسَجَدَ
فَلَهُ الْجَنَّةُ، وَأُمِرْتُ بِالسُّجُودِ فَعَصَيْتُ فَلِيَ النَّارُ

"İzâ karâe'bnü Âdeme's-secdete, fe-secede'tezele's-şeytânü yebkî, yekûlü: Yâ veylehü, ümira'bnü Âdeme bi's-sücûdi, fe-secede felehü'l-cennetü, ve ümirtü bi's-sücûdi fe-asaytü feliyen-nâru."

Kur'an'da bak, geçen ders Kur'an okuyoruz, şimdi dersin arkasında ya. Bakıyoruz da on dört tane secde var. Ancak üç kişi, beş kişi secdeyi yapıyor ya yapmıyor. Bu gelen kalan secdeler, ya okuyucuların farkına varmıyorlar bunu secde olduğundan.

Halbuki secde denilen bir kelime var, yanı başında da bir işaret var. "Burada secde edilecektir" diyerekten. Tabi okuyan adam onun herhalde bilmesi lazım. Buna karşı kalkıp derhal secdesini yapması lazım. Derhal yaparsa mükâfatı büyük olur. Okuduktan sonraya bırakırsa borcunu ödemiş olur.

Bir insan secde ayetini okudu.

Fe-secede. Kalktı secdesini yaptı.

Tezele's-şeytânü yebkî. Şeytan uzaklaşır, ağlaya ağlaya.

Yekûlü: Yâ veylehü, ümira'bnü Âdeme bi's-sücûdi, fe-secede felehü'l-cennetül. İnsanoğlu secdeyle emrolundu, yaptı, *felehü'l-cenneh*, cennete nail oldu.

Ve ümirtü bi's-sücûdi. Ben de emrolundum ama, *fe-asaytü*, yapmadım bu secdeyi.

Feliyen-nâru. Kendi kendine nedametler, pişmanlıklar gösterirmiş şeytan. Sonunda yapılır da, sonra yapılanla öndeki vaktiyle yaptığığının arasında sevap cihetinden fark olur.

إِذَا قَرَأَ الْقَارِئُ فَأَخْطَأَ أَوْ لَحَنَ أَوْ كَانَ أَعْجَمِيًّا كَتَبَهُ
الْمَلَكُ كَمَا أَنْزَلَ

"*İzâ karâe'l-kâriü fe-ahtae, ev lehane ev kâne a'cemiyyen, ketebühü'l-melekü kemâ ünzile.*" Öğrenmeye çalışıyorum Kur'an-ı Azimüşşan'ı. Fakat biz Arap olmadığımız için, hatta Arap'ta da vaki olur bu. Tam manasıyla okuyamayız. Okuyamadığımızdan dolayı, hele acemi olursak, çok yanlış olur ekseriyetle. Böyle hata ediyor. *Ev lehane.* Yahut okurken lehin ile okuyor. Hatalı o da. Mesela; *elhamdüü*

li'llahiii rabbiii. Aralara harfler sokuyor araya.

Yapamıyor, beceremiyor.

Ev kâne a'cemiyyen. Yahut bizim gibi acemi bir insan.

Ketebehü'l-melekü kemâ ünzile. Melek onu inzal olunduğu gibi yazar. Senin ağzında okuduğun yanlışıklıkla yazmaz. Bu da Allah'ın bir lütfu demek bize. Biliyor ki yapamıyor işte.

I. İlim ve Dünya Hırsı

إِذَا قَرَأَ الرَّجُلُ الْقُرْآنَ وَتَفَقَّهَ فِي الدِّينِ ثُمَّ أَتَى بَابَ
السُّلْطَانِ تَمَلَّقًا إِلَيْهِ وَطَمَعًا لِمَا فِي يَدِهِ خَاصَ بِقَدْرِ
خُطَاهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ

"İzâ karâe'r-racülü'l-Kur'âne, ve tefekkaha fi'd-dîni, sümme etâ bâbe's-sultâni temellukan ileyhi, ve tamean limâ fî yedihî hâda bi-kadri hutvâtihî fî nâri cehennem."

Kur'an'ı öğrendi, âlim oldu. Âlim oldu ama, dünyalık da lazım.

“Gidelim de şu sultana, hükümdara, işte bir de anlatalım derdimizi de, bize bir de aylık bağlasın, yahut bir şey versin, ikramda bulunsun.”

Etâ bâbe's-sultâni temellukan ileyhi. Tabi sultanın karşısına gidince biraz onu methetmek

lazım ki bir şey versin. Onu methedince, "ve tame'an limâ fî yedihî " onun elindekilerine tamahlan.

"Hâda bi-kadri hutvâtihi fî nâri cehennem". Attığı adımlar ne kadarsa cehenneme o kadar yakın olur.

Çünkü âlim, sultana gitmez, sultan âlimin ayağına gelmesi lazım. Hükümdarların, âlimlerin ayağına gelmesi lazım. Âlimlerin ne zamanki sultanların ayağına giderlerse gittikleri, attıkları adım kadar fî nâri cehennem, cehenneme yaklaşmış olurlar.

Allah korusun...

إِذَا قَرَأْتُمْ ﴿الْحَمْدُ﴾ فَاقْرَأُوا: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ﴾ فَإِنَّهَا أُمُّ الْقُرْآنِ وَأُمُّ الْكِتَابِ وَالسَّبْعُ
الْمَثَانِي وَ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ إِحْدَى
أَيَاتِهَا

"İzâ kara'tümü'l-hamdü fakraû: Bismillâhirrahmânirrahîm, fe-innehâ ümmü'l-Kur'âni ve ümmü'l-kitâbi ve's-seb'u'l-mesânî, ve Bismillâhirrahmânirrahîm ihdâ âyâtihi."

Elham okuyacağız. Ama elhamdülillah biz hep alışmışızdır ya. Okuyacağımız vakitte Euzu

besmele çekeriz ondan sonra okuruz. Hani besmele çekmeden okumayın Elham'ı.

Evvela, "İzâ kara'tümü'l-hamdü fakraû:
*Bismillâhirrahmânirrahîm.el-Hamdülillâhi
Rabbi'l-âlemîn.*

Fe-innehâ ümmü'l-Kur'ân. Fatiha, bütün Kur'an'ın anası ve ümmü'l Kur'an.

Ve ümmü'l-kitâb. Ana kitaptır.

Ve's-seb'u'l-mesânî, ve
Bismillâhirrahmânirrahîm ihdâ âyâtihâ.
Şafiîlere göre de Bismillah, Elham ayetlerinin birisidir. Yedi tane sayar onlar. Elham'ı katar yediye getirirler. Bizimkisi ayrı sayılmıştır.

إِذَا قُرِّبَ لِأَحَدِكُمْ طَعَامُهُ وَفِي رِجْلَيْهِ نَعْلَانِ فَلْيَنْزِعْ

نَعْلَيْهِ فَإِنَّهُ أَرْوَحُ لِلْقَدَمَيْنِ وَهُوَ مِنَ السُّنَّةِ

"İzâ kurribe li-ehadiküm taâmühü, ve fî ricleyhi na'lâni, felyenza' na'leyhi, fe-innehû ervahu li'l-kademeyni, ve hüve mine's-sünneh."

Burada bir işaret de olsa gerek. Yemek yemeye *taam* geldi, hazırlandı, önümüze koyuldu. Önünüze *taam* geldiği, yemek geldiği vakitte, ayaklarınızda ayakkabılarınız var. Ayakkabılarınızı çıkarın da öyle yemeğinizi yiyin. Yani ayakkabılarla beraber oturmayın. Tabi ayakta böyle oturulunca ayakkabının

zararı olmaz adamın ayağında. Masalarda olduğu için.

Demek ki yemek yerken masada değil de yerde yiyin. Yerde oturduğunuz vakitte de ayakkabılarınızı ayağınızdan çıkarın. Öyle oturun.

Ve hüve mine's-sünneh. Bu da sünnettendir.

Yani bizim bu kabahatlerimiz çok ya, kabahatlerimizden birisi de bu Avrupa ananesine uyup da böyle masalarda müreffeh bir şekilde yemek yemek âdeti, sünnete muhaliftir. Sünnete muhalif olunca eksik olur. Bizim analarımızdan, babalarımızdan gördüğümüz hep sofraya yayılır. Tepsisini koyar ortaya, hepimiz de diz çöker otururuz sofraya. Babamız, dedemiz başlar, biz de arkasından *Bismillâhirrahmânirrahîm* diye başlarız. Eh Biz öyle büyüdük.

إِذَا قُرَّبَ إِلَى أَحَدِكُمْ طَعَامٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ: بِسْمِ
اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ.

اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَعَلَيْكَ
تَوَكَّلْتُ سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ تَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

"İzâ kurribe ilâ ehadikum taâmuhu ve huve sâimun felyekul: Bismillâhi vel-hamdu lillâh. Allâhumme leke sumtu ve 'alâ rızıkike eftartu ve 'aleyke tevekkeltu. Subhâneke ve bi-hamdike tekabbel minnî, inneke entes-semî'ul-'alîm."

Duasını öğretmiş sallallahu aleyhi ve sellem. Oruçlu olduğumuz vakitte, yemek yediğimiz vakitte böyle dua etmemiz lazımmış. Gerek Ramazan'da, gerek oruçlu olduğumuz zamanda böyle bir ikrama uğrarsak;

Bismillâhi vel-hamdu lillâh. Allâhumme leke sumtu ve bike âmentü ve 'aleyke tevekkeltü ve 'alâ rızıkike eftartu.

Onu biz öğrenmişiz ama burada da başka türlü.

Allâhumme leke sumtu ve 'alâ rızıkike eftartu ve 'aleyke tevekkeltu. Subhâneke ve bi-hamdike.

Yine burada da bir tesbih ve tahmid yapıyor. *Tekabbel minnî*. Benden kabul et bu

orucu da. *Inneke entes-semî'ul-'alîm*. Çünkü sen duyucusun. Aynı zamanda bilecisin de. Bu iki söz çok mühimdir.

Biz Allah Teâlâ'yı her hareketimizi bilen, her hareketimizi işiten olarak kabul ederiz. Allah *celle ve ala* kara karıncanın, kara taşın üzerinde küçükken okuduğumuz dersin, kara taşta kara karıncanın gezdiğini gören Allah. Onun ayağının tıkırtısını duyan Allah.

Yani bizim için, bizim Kur'an'da daima;

يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى

Ya'lemü's-sirra ve-ahfâ.

Siz iç, “*ahfâ*” daha iç. Bunları da bilen Allah. Esrarımızı bilen Allah. Ya dünyaya gelmeden evvel halimizi bilen Allah.

Ee, sen öyle Allah'sın ki Yâ Rabbi hem semî'sin hem âlimsin. Bu itikad ne zaman bizim içimize yerleşirse, işte tam Müslüman o zaman oluruz. Ama bunu biliyoruz ama yine fenalıkları yaparken unutuveriyoruz.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikât-ı samadaniyesine mazhar etsin... Her zaman hıfz-i himayesinden bizi zerre miktar ayırmasın... Son nefeste de cümlemize hüsn-ü hatimeler nasip edip buyurun...

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlühü sözünü söylemeye cümlemize nasip edin inşallah...

el-Fâtiha.

Mehmet Zahid KOTKU

İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine](#)

[PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)



SERVER
KÜRSÜ